

Téma: Energie města	4-5
Chrudimský zpravodaj má i chytrou elektronickou podobu	7
Ocenění pro učitelku chrudimské mateřské školy	9

Úvodník

Vážení spoluobčané,

je krásný májový den, venku všechno kvete, slunce svítí a mně v hlavě zní slova známé písničky: „Tak jako slunečnice každým dnem otáčí se za sluncem...“ Říkám si, co všechno o Slunci nevíme. Třeba to, že samo se také otáčí – na jednu otáčku potřebuje 27,4 dne. Dnes si užíváme denního světla 15 hodin a 24 minut. Až dostanete na přelomu května a června zpravodaj do schránky, budeme se těšit ze světla o půl hodiny déle. Slunce nám dává život, zlepšuje náladu, dodává energii. A to doslova.

Hlavním tématem červnového zpravodaje je právě úspora energie. Z následujících stránek se dozvíte mnohé, například kolik jsme uspořili díky recyklaci. Ale především zde najdete článek o tom, jak město využívá solární energii, kde všude byla nainstalována fotovoltaika, jaká je návratnost, co s uspořenými penězi a co se ještě v této oblasti dá vylepšit.

Ve zpravodaji vás opět čeká mnoho tipů, kam se vypravit za sluníčkem a také za kulturou. Už v neděli 5. června můžete vyrazit s dětmi do Městského parku na akci Pohádkový park, pořádanou Domem dětí a mládeže. Komu nestačí Pohádkový park, může zkusit Pohádkový les na Podhůře. V půlce června si určitě nenechte ujít oslavy Zdravého města v Klášterních zahradách. Nebude chybět karnevalový rej, kolotoč, různé soutěže, hudební vystoupení, ohnivá show a mnoho jiného. Když už tam budete, poseďte v rozáriu a potěšte se pohledem na to, co tu pod slunečními paprsky rozkvetlo. A kdyby vás snad napadlo něco si i sami vypěstovat, vypravte se na burzu rostlin do městské knihovny. Milovníkům květin doporučuji výlet s Klubem českých turistů do Poděbrad. Tam totiž najdete unikátní plně funkční květinové hodiny.

Protože mně osobně je bližší matematika než romantické scénérie, nemohl jsem si nevšimnout, kolikrát se zde vyskytlo číslo 15. Tyto řádky píšu 15. května. Ze slunečního světla se v těchto dnech těšíme více než 15 hodin denně. A věděli jste, že teplota v jádru Slunce je 15 milionů stupňů Celsia? Poděbradské květinové hodiny tvoří 15 tisíc sazenic. 15. června začínají oslavy Zdravého města a v tento den také slaví svátek Vít Reichl, chrudimský házenkář, který se probojoval až do reprezentace České republiky. Pokud se o tomto nadějném sportovci chcete dozvědět více, zpravodaj vám informace poskytne.

Šetřit energií bychom měli i v životě. Neplýtvat jí na zbytečné rozčilování, více chválit než kritizovat a raději se radovat z maličkostí, než na všem hledat chyby. Rozhodně ale nešetřete časem ani energií na přečtení našeho zpravodaje. Jinak byste se nedozvěděli, kde v Chrudimi najdete dekorativní panó, a co to vlastně je; kde se můžete setkat s pivotem (že by na pivu? ☺) a co nebo kdo jsou Familiaris Domini Regis...

Přeji vám příjemné čtení, mnoho energie a krásné slunečné dny.

„Kdyby bylo nejhůř, otočte se ke slunci a všechny stíny padnou za vás.“
John Lennon

a František Pilný, váš starosta města Chrudim

XVII. chrudimská muzejní noc

3. 6., 18–23 hod.

Netradiční noční prohlídka všech tří muzeí se speciálním programem

Dětský den & Čiperkové

1. 6. od 9 do 17 hod.

Kláštterní zahrady

Radim Schwab

a host Marianna Polyaková

2. 6. od 19 hod.

Fibichův sál

Jazz ve vinárně – Vítek Švec

9. 6. od 19 hod.

Bára Poláková

10. 6. od 19 hod.

Letní kino Chrudim

Doma, jsem zlato! – Laura Wade

14. 6. od 19 hod.

Divadlo Karla Pippicha

Koncerty 71. loutkářské Chrudimi v Letním kině (Lázeňská ul.):

Edu Rock Show

3. 7. od 19 hod.

Drum For Fun

4. 7. od 19 hod.

Voxel

5. 7. od 19 hod.

Ondřej Gregor Brzobohatý & Ondřej Ruml

& Marta Jandová

6. 7. od 19 hod.

XXIII. řádné zasedání

Zastupitelstva města Chrudim

20. 6. 2022 v 16 hodin

ve velké zasedací místnosti ve 2. patře budovy MěÚ na Pardubické ul. 67

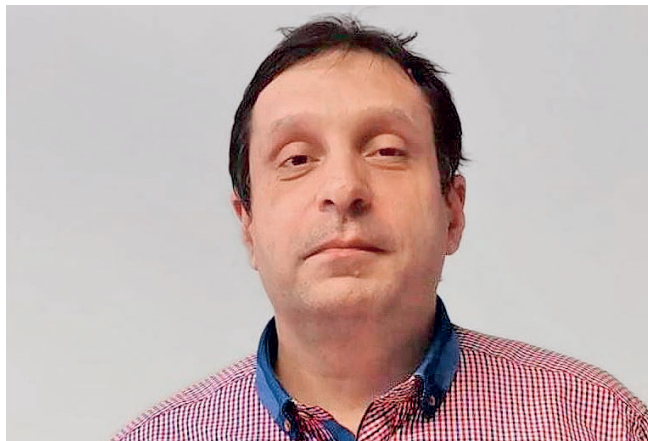
Příští uzávěrka:

15. června 2022

Za Petrem Čápkem

Ve věku nedožitých 47 let zemřel po těžké nemoci v sobotu 16. dubna Mgr. Petr Čápek, ředitel chrudimské společnosti SOPRE CR, o. p. s.

Tento na první pohled nenápadný člověk vynikal velkou vnitřní silou, byl přesvědčený o tom, že před Bohem jsme si všichni rovni. Právě proto se staral o ty, kteří se ocitli na okraji naší společnosti: o bezdomovce, kterým dokázal porozumět.

Jako ředitel SOPRE přišel s řadou inovativních nápadů a získal si respekt nejen mezi partnery, ale i mezi občany a samotnými bezdomovci, kteří věděli, že u něho pokaždé najdou zastání. Petr Čápek totiž nedělal mezi lidmi rozdíly, k čemuž ho vedla i víra v Boha a také jeho citlivá, otevřená povaha.

Město v něm ztratilo obětavého člověka se silným sociálním cítěním, který měl s Chrudimí ještě mnoho plánů. Těšil se na plánovanou rekonstrukci noclehárny a denního centra pro bezdomovce a také na založení sociálního podniku, do kterého chtěl bezdomovce pracovníčně zapojit. Jeho dalším plánem bylo vybudování unikátního projektu komunitních zahrad, jež by sloužily k léčení stařecké demence, Alzheimerovy choroby, autismu a jiných onemocnění, které přináší současná doba.

Za svůj krátký život toho stihl hodně a nechal za sebou velký kus práce. Patří mu za to naše velké poděkování a úcta.

Čest jeho památce!

red

Odpady aktuálně

Nové svozové dny bioodpadu

Od května vstoupily svozy bioodpadu do nové éry: Technické služby Chrudim začaly svážet bioodpady od rodinných domů z celého města, a to včetně všech místních částí.

Více popelnic ke svážení znamená více svozových dnů, a tím pádem také úpravu svozových tras. Připomínáme proto, že místo dřívějších dvou dnů se nyní bioodpady sváží ve třech dnech – v úterý, ve středu a ve čtvrtek – a v některých lokalitách se tak změnil den, kdy zde mohou vůz technických služeb očekávat. Veškeré informace o svozech bioodpadů najdete na adrese chrudim.eu/bioodpad.

Ještě nemáte svou biopopelnici?

Občané, kteří si nevyzvedli nádobu na sběr bioodpadu v termínu distribuce, ať už v loňské pilotní fázi projektu nebo v navazující letošní fázi druhé, si ji mohou vyzvednout v areálu sběrného dvora. Při vyzvedávání, prosím, upřednostněte pracovní dny a nezapomeňte vzít si s sebou občanský průkaz. Pokud budete vyzvedávat biopopelnici za někoho jiného, je potřeba mít s sebou připravenou a podepsanou plnou moc k tomuto úkonu.

A co bioodpad na sídlištích?

V souvislosti s rozšířením lokalit svozů bioodpadu evidujeme velké množství dotazů, zda a popřípadě kdy budou svozy bioodpadu k dispozici i pro lokality s bytovou zástavbou. Město Chrudim by do budoucna tuto službu skutečně rádo poskytovalo, hledáním odpovídajícího řešení se proto zabývá pracovní skupina pro odpadové hospodářství. Zájem o lepší třídění je potěšující, a to zvláště z důvodu, že bez součinnosti občanů a snahy o vyšší vytřídění odpadů nelze poplatky za odpady udržet na přijatelné úrovni.

Ještě nemáte QR kód? Pospěšte!

Od 1. června začíná sběr dat z načítání QR kódů na popelnicích pro směsný komunální odpad. Kdo ještě kód nemá, může si jej, ideálně po předchozí domluvě (přednostně tel. 469 657 315, případně 469 657 312, 313), vyzvednout na Odboru životního prostředí Městského úřadu Chrudim (Pardubická ul. čp. 67).

red

Nové stolpersteiny v Chrudimi

Po dvouleté přestávce je opět přijede osobně umístit autor tohoto mezinárodního projektu, německý umělec Gunter Demnig. Pokládání se bude konat ve čtvrtek 14. července od 17 hodin v Havlíčkově ulici u mostu vedle kostela sv. Kateřiny.

Kameny budou položeny na třech adresách. Z Havlíčkovy ulice, kde položíme kameny pro rodinu Witzovu, se přesuneme na Masarykovo náměstí před dům čp. 60 a nakonec do Poděbradovy ulice k domu čp. 330. Pokládání kamenů bude jako každoročně přítomen kantor židovské obce pan Daniel Vaněk, který pronese modlitbu za zemřelé.

Alžběta Langová

Energie města

Peníze hýbou světem, říkávalo se. Ono to samozřejmě platí stále, ostatně v posledních měsících vidíme obrovské pohyby na burzách energií a následně bohužel i v našich peněženkách. Ceny energií naším světem otřásly a citelné důsledky zdražení jím budou otřásat i dál. Změna nakládání s energiemi je proto jasnou výzvou nejbližší budoucnosti. Opatření a změny musí přijít nejen na globální úrovni, ale i na národní a dokonce regionální úrovni. Pro město Chrudim však bylo téma energií důležité už před lety, a proto není nepřipravené.

Myslet na zadní vrátka se zkrátka vyplácí. Město Chrudim zavedlo v roce 2014 vlastní energetickou politiku a systém managementu hospodaření s energií. Oboje je součástí dlouhodobého úsilí o dodržování zásad dobrého hospodaření a snižování energetické náročnosti. Cílem je nejen snížení nákladů, ale v konečném důsledku i zvýšení kvality života v našem městě. Dodržovat zásady energetické politiky a aplikovat nová opatření pomáhá městu energetický manažer. Městský úřad zřídil tuto pozici v roce 2015. Díky výstupům z konference k úsporám v energetice jsme si ověřili, že město Chrudim je v této oblasti oproti jiným obcím výrazně vepředu.

Jedním ze základních opatření energetické politiky města je společný nákup a společný dodavatel energií pro všechny jeho organizace. Dříve každá organizace nakupovala energie sama a měla tak individuální, a tím pádem také méně výhodné smlouvy, o dalších zbytečných poplatcích nemluvě.

Fotovoltaika

Nejvýrazněji se snahy o úspory elektrické energie projevily výstavbou fotovoltaických výroben elektrické energie, laicky fotovoltaických elektráren. Ty má v současné době město Chrudim čtyři: na střeše budovy Odboru sociálních věcí městského úřadu (Pardubická ul. čp. 53, ve dvoře úřadu), na administrativní budově v areálu společnosti Technických služeb Chrudim v Sečské ulici, na střeše „nové“ radnice čp. 77 na Resselově náměstí a od loňska také na zastřešení tribuny Letního stadionu v ulici V Průhonech.

Kromě budovy OSPODu v Pardubické ulici a nyní radnici na Resselově náměstí začaly fotovoltaické panely fungovat i v areálu společnosti Technických služeb Chrudim v Sečské ulici. Zařízení o jmenovitém výkonu 19,32 kWp pracuje od roku 2020. Kromě očekávaných úspor elektrické energie z provozu budovy také brzy přibude možnost využívat přebytek vyrobené energie k ohřevu teplé užitkové vody.

Na těchto prvních realizacích si město mohlo vyzkoušet a ověřit, že s fotovoltaickými výrobny lze bez problému pracovat i v podmínkách administrativních budov, a s časovým odstupem již můžeme pozorovat jejich přínos. Potvrdily se především i počáteční předpoklady jejich návratnosti, které se dle velikosti výroby pohybovaly v rozmezí 4 až 6 let. S prudkým zvyšováním cen elektrické energie navíc návratnost ve svém důsledku ještě zrychlila.

A co s uspořenými prostředky? Podíl z prokazatelně uspořených finančních prostředků putuje do Fondu obnovy majetku města, ze

kterého jsou hrazeny další investice v oblasti udržitelné energetiky s cílem dosažení nových úspor či generování dodatečných příjmů města. Důležitou je také patřičná motivace organizací, aby se samy svými silami snažily o úspory energií. Z uspořených prostředků jde proto 35 % příslušné organizaci, 20 % městu a 45 % směřuje do zmíněného fondu.

První fotovoltaickou výrobu si město ozkoušelo na střeše budovy Odboru sociálních věcí, Pardubická ul. čp. 53

Velmi zajímavou možností je rovněž využívání přebytků, které při výrobě elektrické energie vznikají. Co nelze spotřebovat, lze využít pro ohřev vody pro danou budovu. Poprvé – a s velmi slibnými výsledky – byla tato technologie využita pro ohřev vody ve sprchách Letního stadionu.

Další fotovoltaika ještě přibude

S dalšími získanými – a velmi pozitivními – zkušenostmi ve využívání fotovoltaiky město ještě akceleroje v přípravách dalších projektů. Jen pro letošní rok má město vyčleněné finanční prostředky na výstavbu dalších čtyř fotovoltaických výroben!

První z nich má navázat na úplně první výrobu na střeše úřadu v Pardubické ulici a rozšířit ji. Připravený je také projekt pro výrobu umístěnou na střeše objektu v sousedství tribuny Městského stadionu v Novoměstské ulici. Objekt se postupně dočká celkové rekonstrukce a právě toho se dalo využít: první etapa rekonstrukce se týkala střechy, u níž se rovnou pamatovalo na budoucí výstavbu výroby; střecha proto byla naprojektována na vyšší zatížení.

Toto opatření je přesně v duchu koncepční práce, o níž město v souladu se svou energetickou politikou usiluje: všechny projekty rekonstrukcí budov v majetku města se již navrhují zároveň s energetickými úspornými opatřeními. Ať už jde o zmíněnou přípravu na fotovoltaickou výrobu, výměnu oken, zateplení nebo jiná opatření.

V letošním roce se dočkají dvě mateřské školy, MŠ Víta Nejedlého a MŠ U Stadionu. V obou případech pomůže fotovoltaická výroba snižovat především vyšší spotřebu elektrické energie v souvislosti s rekuperací vzduchu.

Panely na jihozápadní střeše radnice směřující do dvora, viditelné jsou jen z ptačí perspektivy

Kompletní projektová dokumentace je připravena k rekonstrukci zastřešení Zimního stadionu. Rekonstrukce může začít, pokud se podaří zajistit dostatek finančních prostředků, jejichž výši lze nyní odhadovat na cca 6 mil. Kč bez DPH, své k projektu ještě řečnou hasiči.

Tím však výčet možností fotovoltaiky nekončí, díky pasportu střech má město přehled, na kterých budovách v městském majetku bude v budoucnu možné instalovat další výroby. Celkový jmenovitý výkon všech potenciálních výroben se odhaduje na 720 KWp, tedy přibližně 720 MW elektrické energie. Spolu se stávajícími výrobny by takový celkový výkon z fotovoltaiky městu uspořil každoročně 5 mil. Kč bez DPH jen v platbách za energii. Nejvýhodnější jsou pochopitelně velké, ploché střechy škol a školek.

Voda

Na 90 % městského majetku, především pak v budovách škol a školek, je instalováno dálkové sledování vody, kterým se předchází jejím velkým únikům. Zde město aktivně spolupracuje s provozovatelem vodohospodářské sítě Vodárenskou společností, a. s. a vlastníkem sítě, společností Vodovody a kanalizace.

Aktivním úsporným opatřením pak jsou perlátory. Ty jsou součástí vodovodní baterie, na jejímž konci zajišťují provzdušnění vody, souvislý vodní proud a omezují průtok tak, aby vytvořily silný proud s nižším průtokem, a tedy i s nižší spotřebou vody. Jen v každé chrudimské mateřské škole tato jednoduchá zařízení dokáží uspořit vyšší desítky kubických metrů vody za rok.

Teplo

V objektech města jsou instalovány tzv. chytré regulace, jež mají hned dvě výhody: jednak drží nastavený výkon a jednak je pak možné řídit topení v dané budově on-line. Např. omezení výkonových špiček vznikajících např. při zátopu či při výpadku el. energie je významné pro minimalizaci paušálních plateb za tzv. rezervova-

ný výkon v síti zásobování teplem EOP, a. s. Překračování má za následek zvýšení paušálních plateb v příštím odběrovém období.

Plyn

Nejožehavější energetické téma posledních týdnů. Sportovní hala na Tyršově náměstí jím nyní topí, ale nasmlouvané dodávky plynu končí ke konci roku a na burze nyní výhodně plyn zakoupit nelze, popřípadě se 40% marží. Město proto prověřuje možnosti, jak tuto situaci řešit, nicméně je zřejmé, že přepojení na teplovod by si vyžádalo milionové náklady.

Osvětlení

Úspora energií lze dosahovat i dalšími způsoby, například výměnou či optimalizací osvětlení, ať už vnitřního, venkovního či veřejného pouličního. Značných úspor se podařilo dosáhnout v budově městské knihovny, kde došlo k nahrazení starých nevyhovujících zářivek za úsporné LED zářivky. Výměnou prošlo také veškeré osvětlení v tělocvičnách základních škol zřizovaných městem a venkovní osvětlení městského kina. Velkou investiční akcí bude v budoucnu výměna veřejného osvětlení v celém městě, jež bude prováděna v několika etapách.

Další cesty k úsporám

Mnohá opatření nevyžadují ani nijak zvlášť vysoké investice, stačí chytrý zásah a optimalizace na administrativní úrovni, popřípadě drobné technické opatření. Příkladem může být sdružování odběrných míst, díky kterému lze výrazně ušetřit na paušálních a distribučních poplatcích.

Podobně je to i s elektrickými jističi v budovách města. Probíhají zde kontroly hlavních jističů se snahou o optimalizaci; za slabší jističe jsou nižší distribuční poplatky.

Fotovoltaická výroba elektrické energie slouží i na budově Technických služeb Chrudim

Suma sumárum?

V letech 2015–2018 dosahovaly celkové úspory za energie výše mezi 1,9 a 2,2 mil. Kč za rok, v dalších letech úspory ještě vystoupaly ke třem milionům korun. V roce 2019 to bylo dokonce 3,5 mil. Kč, a to jsou výsledky před vypuknutím dnešní energetické krize. Koncepční práce na poli energií tedy zcela zjevně nese své ovoce.

Nejen kvůli, ale i díky současným turbulencím v oblasti energetiky nás navíc již v nedaleké budoucnosti čekají další zajímavé možnosti, jež nás posunou blíže energetické udržitelnosti a soběstačnosti. Na příslušný legislativní rámec například čeká

vznikající tzv. komunitní energetika. Ta bude umožňovat využití přebytečné energie z obnovitelných zdrojů i v jiných objektech, než kde je umístěno dané zařízení. Obnovitelné zdroje energie ještě zdaleka neřekly své poslední slovo.

red

Odbor investic informuje

V místní části Medlešice pokračuje největší investiční akce roku 2022 a 2023 **Výstavba splaškové kanalizace Medlešice**.

Na akci **Rekonstrukce ulice Česká, část ul. Družstevní – ul. Topolská, Chrudim** proběhlo výběrové řízení na dodavatele stavby. Město Chrudim tak navazuje na rekonstrukci kanalizace a vodovodu dané ulice, kde byla investorem společnost VaK Chrudim. Jedná se o rekonstrukci obousměrné místní obslužné komunikace v délce 262 m včetně chodníků. Odvodnění ulice je řešeno novými uličními vpustmi. Vpusti budou napojeny kanalizační přípojkou do nově zrekonstruované kanalizace. Součástí rekonstrukce je také veřejné osvětlení, kdy stávající sloupy budou nahrazeny novými sloupy veřejného osvětlení.

V parku v Husově ulici je realizována dlouho očekávaná akce **Stavební obnova kašny Brusel, Husova ulice, Chrudim**.

Na místních komunikacích a chodnících jsou prováděny lokální výpravy. Rekonstrukce se dočal např. chodník u nemocnice podél parkoviště. Původní asfalt nahradila zámková dlažba.

Petr Pecina, vedoucí Odboru investic

Ted' se teda nalítáte

Tak na začátku března jste letěli do Městského parku, abyste viděli koberec lila krokusů u jezírka... pak jste spěchali k Základní umělecké škole na bílé chomáčky květů v trávníku... a chodili jste se každý den dívat, kdy už se konečně mezi nimi objeví červené kapky brzkých tulipánů. A cestou, cestou jste nejspíš nakukovali do tichého podzemního života lilí a ptali se sami sebe, jestli letos zase?

V květnu přišla určitě na řadu i nedělní procházka kolem výstavky odrůd tulipánů na záhonu vedle divadla. Předváděly se tam jako

dortíky na etažeru, každému podle jeho chuti, každému podle jeho nálady.

A co žluté a fialové krokusy na hmyzích záhonech před budovou spořitelny? Viděli? Neviděli? Chyba, chyba, ale nevádí, pamatovat, sledovat, záhony budou v kvetení pokračovat trvalkami, jsou plné překvapení nejen pro pilné včelky.

Narcisky na Masarykově náměstí

Nicméně doufáme, že při tom všem poletování městem jste si alespoň na chvíli odpočali u nově založených záhonů na Masarykově náměstí, že jste si všimli rozkvetlých ladoníků ve středu kruhové křižovatky na Bídě, že vás rozradostnila záplava tulipánů a překvapily okrasné česneky.

Pokud jste nic z toho nestihli, nemějte strach, tím to nekončí. V letních měsících vystřídají jarní cibuloviny modré, růžové a vínové koberce trvalek. A kdyby i to vás minulo, tak příští rok se bude všechno opakovat...

A až už toho všeho budete mít opravdu dost, budou vás bolet nohy, slunce bude pálit, připomínáme, že v Rozáriu si můžete sednout na lavičku do stínu a v klidu sledovat směs květů trvalek v záhonech, v tichu se nechat inspirovat jejich tvary, barvou, vůní... a odpočívat při vzdáleném lehkém šumu města.

*Kateřina Jánská,
úsek údržby zeleně*

Tulipány u Divadla Karla Pippicha

Granty a dotace

Přidělení grantů ZM a MA 21 na rok 2022 do 50 tis. Kč – schváleno RM dne 21. 2. 2022, usnesením č. R/52/2022

Číslo žádosti	Subjekt	Název	Projekt - schválená částka RM
1	Amalthea z. s.	Název	35 000 Kč
2	ACET ČR, z. s.	Program pro rodinu a dítě – navazující služby	15 000 Kč
3	Bc. Lukáš Roztočil, DiS.	Zvol si život	0 Kč
4	Mama klub Chrudim z. s.	Přednášky a workshopy o duševním a fyzickém zdraví	25 000 Kč
5	Klub českých turistů, odbor Chrudim II	Ptačí rok	11 000 Kč
6	TAJV, z. s.	Orlické hory – Zdravé město, Den bez tabáku a se zdravým pohybem	0 Kč
7	Altus, z. s.	Sportovní den mládeže s TAJV v Chrudimi	10 000 Kč
Celkem			96 000 Kč

Chrudimský zpravodaj má i chytrou elektronickou podobu

Chrudimský zpravodaj už máme i v chytřejší elektronické podobě, než je pouhé – a neoblíbené – „PDFko“.

Tzv. chytrý zpravodaj je moderním rozšířením tištěného zpravodaje. Uživatelé přihlášení do systému Munipolis (Mobilního rozhlasu) dostanou vždy zpravodaj v této interaktivní podobě přímo do svého mobilního telefonu nebo na e-mail.

Bonusem chytrého zpravodaje je kromě pohodlí zmíněná interaktivita. U článků najdete prokliky na více informací, na webové stránky subjektů, na videa apod.

Registrace není nutná, i bez ní si chytrý zpravodaj přečtete. S registrací vám ovšem budou proudit další informace o dění v Chrudimi automaticky rovnou na e-mail či do mobilního telefonu. A můžete si i nastavit, která témata vás zajímají více. Budou to upozornění na krizové situace nebo snad dopravní uzavírky? Nebo odstávky vody či elektřiny? Pozvánky na kulturní a sportovní akce, novinky z města? Ankety? Je to jen na vás.

Pro novou registraci do Munipolis (Mobilního rozhlasu) jděte na adresu <https://chrudim.munipolis.cz>, chytřejší Chrudimský zpravodaj najdete na téže adrese pod příslušnou záložkou, případně si do internetového prohlížeče zadejte přímou adresu <https://chrudim.munipolis.cz/chytry-zpravodaj>.

red

Oslavy 20 + 1 let členství v Národní síti Zdravých měst ČR

aneb V Chrudimi jsme doma

V loňském roce uplynulo 20 let, kdy město Chrudim začalo realizovat projekt Zdravé město. S označením je spojena nemalá prestiž, vždyť všechna Zdravá města spojuje především myšlenka kvalitnějšího, zdravějšího a spokojenějšího života jejich obyvatel.

Postupně jsme se snažili zapojovat do rozhodování vás, občany. Rozvíjeli jsme spolupráci s různými typy institucí tak, abyste se v našem městě cítili jako doma.

O tom, co všechno projekt Zdravé město přinesl do Chrudimi, jsme již psali v červnovém vydání Chrudimského zpravodaje v roce 2021.

Vzhledem k pandemii, která nám v loňském roce překřížila plány, přicházíme letos s programem, kterým bychom to s vámi rádi oslavili. Při jeho tvorbě jsme oslovili především chrudimské spolky a kapely. Těšíme se, že si oslavy ve dnech 15.–17. června přijedete s námi společně užít.

Karnevalový rej na oslavách Zdravého města – středa 15. 6. od 17 do 19 hodin v Klášterních zahradách. Připravena bude dětská diskotéka, zábava, soutěže, kolotoč, velká soutěž pro děti i dospěláky v malování vodníků na chodník, barevná párty. Občerstvení bude zajištěno. Vstup je zdarma.

Koncert Chrudimské komorní filharmonie a smyčcových orchestrů ze Základní umělecké školy Chrudim – čtvrtek 16. 6. od 17 do 19 hodin v Muzeu barokních soch. Vstup zdarma.

V Chrudimi jsme doma – pátek 17. 6. v Klášterních zahradách.

Dopolední program pro děti:

od 10 do 11 hodin – Aby bylo na zemi milo v podání hudební miniskupiny Vanda a Standa, písničková jízda s aktivitami a gagy. Vstup zdarma.

Odpolední program od 16 do 22 hodin, vstup zdarma:

16.00–16.45 Pohádka O Palečkovi v podání Divadýlka Mrak
 17.00–18.00 hudební vystoupení kapely Smažteto
 18.00–19.00 hudební vystoupení kapely KYX Orchestra
 19.00–19.30 Škola šermu. Ukázky šermířských soubojů s povídáním v provedení chrudimského spolku historického šermu Familiaris Domini Regis
 19.45–20.45 Pippichova hra Z české domácnosti v podání žáků ZUŠ Chrudim
 20.45–21.45 hudební vystoupení kapely Cirkus Blues
 21.45–22.00 závěrečná ohnivá show

Časy berte, prosím, jako orientační. Věřme, že nám vyjde počasí a těšíme se na vás na některých z našich akcí.

Veškeré informace najdete na webových stránkách města pod sekci Zdravé město.

Šárka Trunečková,
 koordinátorka Zdravého města a MA 21

Plán CSSP na červen

Výlet do Lysé nad Labem na výstavu Šikovné ruce seniorů

17. 6.

Bližší informace a přihlášení u paní D. Potužákové, tel. 733 145 549.

Posezení s hudbou a tancem

se ruší z důvodu rekonstrukce Měšťanské restaurace.

Ubytováváte uprchlíky z Ukrajiny? Požádejte o solidární příspěvek!

Příspěvek je určen domácnostem, které poskytnou ubytování cizinci s dočasnou ochranou.

Vyplácen bude ve výši 3 tisíce korun měsíčně za jednoho uprchlíka, maximálně pak 12 tisíc korun za měsíc. Formulář žádosti byl maximálně zjednodušen, aby po vás vyžadoval pouze ty nejn nutnější informace, ale zároveň byl způsob podání bezpečný a zákonný.

Nárok na příspěvek máte, pokud ubytování poskytnete bezplatně a minimálně po dobu 16 po sobě jdoucích dnů v jednom měsíci, ubytovaným bude zajištěn odpovídající prostor a dále také místo pro přípravu jídla, koupelna a WC, přístup k pitné vodě.

Příspěvek se vyplácí pouze bezhotovostně na základě elektronické žádosti. Tu naleznete na adrese davkyuk.mpsv.cz.

Prvním krokem je založení žádosti, v rámci které proběhne ztotožnění žadatele přes jakoukoliv formu elektronické identity občana (možností je celá řada): bankID (nejrozšířenější řešení), mojID, mobilní klíč eGovernmentu (lze získat online i v kterémkoliv CzechPointu) atd.

Vyplnit pak musíte základní informace o žadateli (jméno, příjmení, datum narození...), adresu nemovitosti, v níž je poskytováno ubytování, právní titul, na jehož základě nemovitost užíváte (např. nájemní smlouva) – stačí zaškrtnout, není třeba dokládat výpis z katastru či konkrétní smlouvu, informace o ubytovaných osobách s udělenou dočasnou ochranou

(jméno, příjmení, datum narození, pohlaví, číslo vízového štítku, pokud jej cizinec má), dobu poskytování ubytování.

Pokud nebude některý z těchto údajů do žádosti uveden, nebude možné cizince s dočasnou ochranou ztotožnit v databázi veřejné správy, a proto by nárok na příspěvek nemusel vzniknout. V rámci žádosti stvrdíte svým čestným prohlášením, že všechny zadané údaje jsou pravdivé a podmínky pro ubytování podle zákona jsou splněny.

Posledním krokem je způsob výplaty, kterým bude zpravidla bankovní účet v české bance. V odůvodněných případech ale je možné příspěvek vyplatit poštovní poukázkou. Žádost o solidární příspěvek je možné podat pouze elektronickou formou.

red

Oblastní charita Chrudim nabízí pomoc potřebným

Oblastní charita Chrudim poskytuje občanům v celém regionu Chrudimska velké spektrum svých služeb. Možnost obrátit se na nás nabízíme všem, kteří pomoc v níže uvedených oblastech potřebují.

Pečovatelská služba a osobní asistence ulehčuje našim klientům složitou životní situaci způsobenou nemocí, zdravotním omezením či vysokým věkem a zabezpečuje jim prožití důstojného života v prostředí domova. Pomáháme například při osobní hygieně, s oblékáním, s doprovodem k lékaři nebo podáváme jídlo a pití.

Další ze služeb je domácí zdravotní péče, která zajišťuje aplikace injekcí, převazy ran, odběry krve a další zdravotnické úkony v domácím prostředí našich pacientů na základě předpisu jejich obvodního lékaře, kdy péči hradí zdravotní pojišťovna.

Novou službou Oblastní charity Chrudim je domácí hospicová péče, díky které mohou zůstat nemocní ve svém domácím prostředí a v kruhu rodiny až do konce svého života.

Poskytujeme také odborné sociální poradenství, kde v rámci občanské poradny našim klientům anonymně a bezplatně pomáháme v situacích, které vnímají jako obtížné, například při zadlužení, v oblasti pracovních vztahů a v právní ochraně občanů.

Všem, kteří potřebují informace a zaškolení při zajištění péče o blízkou osobu a chtějí se o ni starat sami v jejím domácím prostředí, je určeno naše poradenství pro pečující osoby. Poradenství poskytujeme dle domluvy přímo ve vaší domácnosti a je zdarma.

Rovněž provozujeme půjčovnu zdravotních pomůcek, kde nabízíme vozíky, elektrické polohovací postele, chodítka, kyslíkové koncentrátory, pomůcky k osobní hygieně a další.

Kontakty:

Pečovatelská služba a osobní asistence

tel.: 703 855 499

e-mail: pecovatelky@charitachrudim.cz

Domácí zdravotní péče

tel. 736 548 159

e-mail: sestricky@charitachrudim.cz

Domácí hospicová péče

tel. 736 548 159

e-mail: sestricky@charitachrudim.cz

Občanská poradna

tel. 704 675 408

e-mail: poradna@charitachrudim.cz

Poradenství pro pečující osoby

tel. 704 675 408

e-mail: poradna@charitachrudim.cz

Půjčovna zdravotních pomůcek

tel. 731 619 782

e-mail: pujcovna@charitachrudim.cz

Aktuální informace o našich službách pravidelně zveřejňujeme na webu www.chrudim.charita.cz a na našem facebooku.

Roman Pešek,

ředitel Oblastní charity Chrudim

Burza rostlin

Městská knihovna Chrudim srdečně zve všechny na burzu rostlin, která se uskuteční 10. června od 9 do 17 hodin na zahradě knihovny. Rostliny můžete přinášet již ve čtvrtek 9. června nebo v průběhu burzy. Přijďte vyměnit odkopky, řízky, sazenice, odnože, hlízy, pokojové rostliny a další rostlinné přebytky z vašich zahrad a domácností. Kořeny obalené hlínou vložte do papírové krabice nebo igelitového pytle. Nejen s ohledem na pořádek, ale i na vysychání balu. Těšíme se na vás.

*Iveta Novotná,
Městská knihovna Chrudim*

Dům dětí a mládeže

Jaro nám přineslo spoustu různorodých akcí – děti se toulaly po městě s myškou Hlodalkou, závodily v atletice a zapojily se do keramického tvoření. Proběhla také celá řada vědomostních soutěží a olympiád.

Jarní výtvarné soutěže se zúčastnilo přes třicet mateřských a základních škol. Výtvary zdobily prostory DDM celé jaro a zhlédlo je přes čtyři sta nadšených návštěvníků. Nejlepší díla získala drobné odměny.

Květen se nesl v duchu Zahradních slavností, které podporují čtenářskou gramotnost. Tentokrát v loupežnickém duchu s nezbednou Ronjou.

Co nás čeká v červnu?

5. 6. **Pohádkový park** – úkoly a zábava s pohádkovými bytostmi v Městském parku budou nachystány od 14.00 do 16.00 hod.

18. 6. **Pohádkový les** – pohádkové postavy budou čekat na malé návštěvníky v lesích na Podhůře od 14.00 do 16.00 hod.

Přihlašování do zájmových kroužků na rok 2022/23 bude spuštěno koncem června. Sledujte naše stránky www.ddm-chrudim.cz a náš facebookový profil.

Letní tábory – stále jsou volná místa na některých letních táborech: letní tábor Mlýnek, letní taneční tábor na Sokolce, letní tábor Příšerky s.r.o., příměstský tábor Dobrodružné výpravy, Plavecké soustředění, Indiáni v Zaječicích.

Iva Horáková, DDM Chrudim

Jaro s francouzštinou

V polovině března proběhla na gymnáziu Josefa Ressela Soutěžní přehlídka ve čtení francouzské poezie Lecture à voix haute (LAVH), která byla v letošním roce věnována poezii Roberta Desnosa. Jako porotce jsme přivítali ředitele Francouzské aliance v Pardubicích pana Simona Gilmera a stážistu Francouzské aliance Tanguyho Flocha. Naši porotci si poté pro všechny francouzštináře připravili přednášku a kvíz, v němž si žáci mohli ověřit svoje znalosti o Francii. S Tanguym se naši žáci v hodinách francouzštiny od března setkávají průběžně. Svoje jazykové dovednosti si tak mohou zlepšovat s rodlým mluvčím až do konce školního roku.

Dne 25. dubna proběhla národní přehlídka „LAVH“ v Praze na Francouzském institutu pod záštitou pana Erica Playouta, atašé pro francouzský jazyk. Naši žáci se zúčastnili malých divadelních ateliérů, vítězové regionálních kol se pak s panem Ericem Cénatem, divadelním režisérem divadla v Orléans, připravovali na závěrečnou přehlídku. Velký dík patří organizátorce celé akce, paní Danièle Geffroy Konštické a jejímu týmu.

Prožili jsme den v příjemné atmosféře, která v sobě spojila krásu francouzského jazyka, divadelní umění a poezii. Video a fotografie z akce je možné zhlédnout na našem školním facebooku a instagramu.

*Monika Křečanová a Ivana Axmannová,
GJR Chrudim*

Ocenění pro učitelku chrudimské mateřské školy

MŠ Strojařů se v letošním roce zúčastnila nově vzniklé tradice v oceňování pedagogů v Pardubickém kraji. Ocenění, jehož součástí je kromě jiných i kategorie pro mateřské školy, nese jméno rodáka z České Třebové a prvního československého ministra školství Gustava Habrmana.

Jménem mateřské školy Strojařů byla na cenu Gustava Habrmana nominována paní učitelka Bc. Petra Filipiová, a to za svou dlouhodobou aktivní pedagogickou činnost, jak v oblasti předškolní pedagogiky, tak i v oblasti pedagogiky speciální, kterou se poslední léta intenzivně zabývá. Již několik let působí ve speciální třídě pro děti s PAS a jinými neurovývojovými vadami. Nejen překládáním odborné literatury do českého jazyka, ale i účastí na mnoha univerzitních seminářích velmi přispěla k šíření a povědomí o terapii ABA, jež je v našich podmínkách poměrně mladou formou práce s dětmi s poruchami autistického spektra. Využitím pozitivních výsledků terapie ABA, svou cílevědomostí a láskyplným přístupem pomohla mnoha dětem. Některé z jejich malých studentů jsou dnes již dospělí a pyšní se v některých případech i středoškolským a vysokoškolským vzděláním.

Bylo naší milou povinností upozornit na její úspěchy a jsme velmi hrdí, že naše kolegyně, paní Filipiová, byla vyhlášena učitelem roku v kategorii mateřských škol v Pardubickém kraji za rok 2021. Cenu Gustava Habrmana převzala 13. 4. 2022 na slavnostním vyhlášení v České Třebové.

S obdivem blahopřeje celý kolektiv MŠ Strojařů.

Linda Bačinová, ředitelka MŠ Strojař

Jak jsme se v roce 2021 podíleli na ochraně životního prostředí?

Díky svým obyvatelům se město Chrudim může v roce 2021 pochlubit sběrem starého elektra určeného ke zpětnému odběru a recyklaci o hmotnosti 118,48 t. Na každého obyvatele tak připadá 5,12 kg vysloužilých spotřebičů. Byla tím uspořena spotřeba elektřiny a produkce skleníkových plynů, celosvětově omezena těžba ropy a železné rudy a recyklací se pokryla i část dodávek mědi nebo hliníku pro průmyslovou výrobu.

Konkrétní přínos obyvatel vyčísluje **Osvědčení o podílu na zlepšení životního prostředí**, které na základě dosažených výsledků vystavil kolektivní systém pro sběr a recyklaci vysloužilých spotřebičů Elektrowin.

Vyplývá z něj, že díky obyvatelům došlo za rok 2021 k úspoře produkce CO₂ o 1 394,06 tun. Víte, kolik smrků pohltí stejné množství CO₂? 537 kusů!

Nebylo nutné vytěžit 69 462,51 litrů ropy. Představte si, že z tohoto množství se pokryje spotřeba pohonných hmot auta např. na cestu z Prahy do Brna po dálnici D1, a to 2 598krát.

Došlo také k úspoře 715 061,00 kWh energie. Asi stejné množství, jako kdybychom spustili cyklus myčky nádobí 715 061krát.

Podařilo se recyklovat 68 211,63 kg železa. Toto množství recyklovaného železa by bylo možné použít pro výrobu 2 796 nových praček bez nutnosti těžby železné rudy.

Recyklací vysbíraných spotřebičů se podařilo získat 2 403,49 kg mědi, což by stačilo pro ražbu 427 288 1€ mincí, nebo 2 917,05 kg hliníku, který by stačil na výrobu 194 471 plechovek o objemu 0,33 l.

Elektrowin v roce 2021 úspěšnou spolupráci ocenil částkou 39 894 Kč ze svého motivačního programu.

red

Opravy vodárenské soustavy

Chrudimští občané si již možná při procházkách povšimli velkého potrubí položeného na polích od Podhůry až po zahrádkářskou kolonii v Sečské ulici. Jde o součást druhé etapy rekonstrukce oprav vodárenské soustavy, konkrétně přivaděče Podlažice – Slatiňany – Mikulovice.

Obě etapy čítají celkem cca 20 km rekonstrukce ocelového potrubí, ze kterého je zásobována i Chrudim. První etapa se týkala výtlačku v délce zhruba 11 kilometrů z Podlažic do vodotěmu ve Slatiňanech.

Stavba bude trvat jeden a půl roku, dokončena tedy bude v roce 2024. K rekonstrukci bude stejně jako v případě první etapy využito tzv. vložkování – nové plastové potrubí se zatáhne do toho stávajícího ocelového, ke kterému se následně po uvolnění tažných sil přimkne.

Investorem obou etap je společnost Vodovody a kanalizace Chrudim, a. s., významný podíl pokryla dotace Ministerstva zemědělství ČR, přispěl také Pardubický kraj.

Druhá etapa je i přes svou kratší délku složitější než etapa první. Na vině jsou rozdíly v průměru potrubí mezi jednotlivými úseky. Aby nebyly narušeny dodávky pitné vody spotřebitelům, budou pro překlenutí opravovaných úseků vybudovány provizorní suchovody. Krátkodobé výpadky v dodávkách vody mohou nastat pouze při přepojování stávajícího potrubí na suchovody a zpět.

red

Představujeme: Vít Reichl

Chrudim se může pyšnit dalším sportovcem, který se probojoval až do reprezentace České republiky. Je jím házenkář Vít Reichl. Navázal na úspěchy dalších sportovců, kteří prošli chrudimskými sportovními kluby, jako je hokejista Petr Průcha (1982), jenž to do NHL, nebo současný fotbalový reprezentant Jakub Pešek (1993), který od 10 let hrál za AFK Chrudim.

Víta Reichla ve druhé třídě k házené zlákal jeho starší bratr, který házenou v Chrudimi hrál. Vít poté prošel všemi mládežnickými kategoriemi pod dohledem trenéra Milana Lédla, který mládež trénuje dodnes. Ten v něm rozpoznal velký talent, a tak ho v dorosteneckém věku doporučil do Dukly Praha. Zde Vít strávil celkem sedm sezón, stal se mistrem extraligy a vítězem poháru.

V létě 2020 přestoupil do celku TV 05/07 Huttenberg v Německu. V témže roce na podzim byl nominován do reprezentace ČR pro MS v Egyptě, kam ale celek ČR z pandemických důvodů neodcestoval. V prosinci 2021 odehrál dva přípravné zápasy s Rakouskem. V prvním utkání vstřelil z postu pivota šest branek a byl nejlepším střelcem mužstva ČR. Ve druhém zápase se ze stejného místa trefil čtyřikrát.

V lednu 2022 se zúčastnil ME v Bratislavě, kde ve skupině se Španělskem, úřadujícím mistrem Evropy, bronzovým celkem na posledním mistrovství světa i na olympijských hrách v Pekingu vstřelil tři branky (26:28) a v zápase se Švédskem, úřadujícím vicemistrem světa, vstřelil čtyři branky (27:27).

Ladislav Bláha

Technické služby informují

Vážení spoluobčané,

v červnu budeme pokračovat v blokovém čištění komunikací. Rád bych vás proto požádal o vstřícnost a respektování dopravního značení a umožnění úklidu našim pracovníkům a technice. Jednotlivé lokality budou s dostatečným časovým předstihem označeny dopravními značkami č. IP 25 a 25b, které budou vyznačovat oblast, kde platí zákaz, nebo dopravní omezení. Při bezproblémovém úklidu jsme schopni vyčistit lokalitu během dopoledne.

V případě nerespektování tohoto dopravního značení budou řidiči řešeni Městskou policií Chrudim a vozidlo bude odtaženo a zároveň vráceno na původní místo. Samozřejmě tento odtah bude zpoplatněn. Seznam lokalit a ulic, kde bude probíhat blokové čištění, je uveden níže, dále jej najdete na našich webových stránkách. V neposlední řadě budete moci k informacím využít web www.cisteniuilic.cz, kde se můžete zaregistrovat a formou e-mailů budete upozorněni na ulice, které vás zajímají. Je možné nechat si i zasílat SMS, ale tato služba už je na webu zpoplatněna.

Seznam lokalit blokového čištění v červnu:

1. 6.	Sladkovského ul.
2. 6.	sídlště Topolská
3. 6.	ul. U Parku, parkoviště u FÚ
7. 6.	Havlíčkova ul. – 2. část, Havlíčkova ul. – 3. část
8. 6.	ul. Na Šancích
9. 6.	Masarykovo náměstí – pravá strana od kruhové křiž. u Bohemie
14. 6.	Pardubická ul. – Leguma
15. 6.	ul. Na Špici – 1. část (Václavská)
16. 6.	Rooseveltova ul.
17. 6.	Fibichova ul. – dolní část, ul. Husova – 2. část
21. 6.	Tyršovo náměstí, ul. Svěchyňova
22. 6.	ul. Na Špici – 2. část (Dr. Bartůňka)
23. 6.	Muzeum, Lázeňská, Střelecká ul., Tylovo nábřeží
28. 6.	náměstí – 1. část (parkoviště, Filištínská, Hradební, Kollárova, Rybičkova, Fortenská ul.)
29. 6.	náměstí – 2. část (Štěpánkova, Čelakovského)
30. 6.	náhradní termín

Měsícem květnem se naplno rozběhl svoz bioodpadu ve všech lokalitách města Chrudim. Vzhledem k nárůstu počtů svážených domácností došlo k reorganizaci svozových tras a rozšíření svozových dnů. Tím se také změnil svozové dny v některých lokalitách, což bylo nezbytné k zachování plynulosti svozů bioodpadu. Potýkáme se však s nezájmem některých občanů o svoz bioodpadu. Upozorňujeme, že biopopelnice jsou k dispozici ve sběrném dvoře, a kdo si ji ještě nevyzvedl, nebo nemohl být u adresného výdeje v jednotlivých ulicích, si ji zde může vyzvednout individuálně.

V rámci hodnocení s nakládáním odpadů v loňském roce vychází dobrá zpráva, že množství produkce komunálního odpadu na občana se nám všem podařilo stáhnout pod 180 kg, což je stanovený limit pro tento rok. Bohužel v následujících letech se tyto limity opět neúprosně snižují, a budeme proto muset přistoupit k dalším krokům vzhledem ke třídění odpadů. Pořád máme v komunálním odpadu velké množství odpadu, který by bylo možné vytrídít. Odhadem 30 % jak váhového, tak objemového množství. A to se bohužel projeví na financích města v tom, že nadlimitní množství komunálního odpadu bude zpoplatněno podstatně vyšší částkou.

Od června začíná naše společnost sbírat data z očipovaných popelnic. Jedná se zejména o inventarizaci svozových nádob jak od občanů, tak podnikatelů a kontejnerů na tříděný odpad. Upozorňujeme občany na očipování popelnic na komunální odpad, a pokud někdo toto ještě nemá, kontaktujte pracovníce Odboru životního prostředí městského úřadu, které vám QR kódy vydají (více na str. 3).

Na základě sběru dat těchto popelnic pak bude v druhé polovině roku stanovena strategie nakládání s odpady ve městě Chrudim tak, aby se poplatky za svoz komunálního odpadu zvyšovaly co nejméně.

Zkuste si, prosím, všimnout, kolik odpadu denně vyprodukuje v každé domácnosti. V současné době platíme jako občané 1,65 Kč denně, respektive 11,54 Kč týdně, za likvidaci veškerého odpadu od občanů ve městě Chrudim. Což odpovídá částce necelých 14 mil. Kč za rok. Reálně ovšem město platí za likvidaci odpadů částku kolem 23 mil. Kč. A každý rok se tato částka bude zvyšovat a je jen na nás, jak se společně postavíme k otázce nakládání s odpady.

Rád bych všechny upozornil, na uzavření sběrného dvora v Chrudimi z důvodů státních svátků:

pondělí 4. 7.	bude sběrný dvůr uzavřen
úterý 5. 7.	bude sběrný dvůr uzavřen
středa 6. 7.	bude sběrný dvůr uzavřen

Na závěr mi dovolu popřát vám všem příjemný začátek a prožití určitě zasloužených dovolených během letních měsíců.

Zdeněk Kolář,
ředitel společnosti

Národní geopark Železné hory zve

Výstava Včera, dnes a zítra

7. 6. – 30. 6. Výstavní síň Vodních zdrojů Chrudim, U Vodárny 137
Retrospektivní výstava představí geologické lokality a známá místa geoparku v průběhu času. Každou lokalitu doplníme o komentář geologa a porovnáme ji se současným stavem.

Výstava začne 7. 6. v 18.30 vernisáží a přednáškou RNDr. Daniela Smutka. Vstup zdarma, délka konání přednášky je cca 45 minut.

Koncert Drum For Fun ve stolanském lomu

10. 6. od 20.30 hod., Stolany – lom plný zkamenělin
Přijďte si poslechnout bubenickou show chrudimské skupiny Drum For Fun. Zažijte magickou atmosféru bubnů jen za svitu ohně. Koncert se koná v lomu u Stolan cca 1 km od školy.

V případě nepříznivého počasí se koncert nekoná. Vstup je zdarma, délka konání cca 30 minut.

Jakub Ženka, Národní geopark Železné hory

Noc kostelů

Pátek 10. června, program v kostele Nanebevzetí Panny Marie

17.30–17.45	Zahájení Noci kostelů vyzváněním na zvony
18.00–18.45	Mše svatá za obyvatele našeho města
19.00–20.00	Neslýchaná a nevidaná na obloze kometa Přednáška Tomáše Pavlíka.
20.00–21.00	Žalmy – modlitba darovaná Bohem Co všechno mohu v modlitbě svěřit Bohu? Jak to mám udělat? O spojení života a modlitby v žalmech s P. Janem Šlégrem.
21.00–22.00	Hudba ať zní Varhany chrudimského kostela s Tomášem Židkem.
19.00–22.00	Přimlouváme se za vás u Boha Možnost napsat vzkaz Bohu a zapálit svíci jako prosbu za sebe, své blízké, za to, co máte na srdci. Po celou dobu možnost rozhovoru s knězem.
22.00	Ochraňuj nás, Pane, když bdíme, a buď s námi, když spíme Večerní modlitba a požehnání městu Chrudim.

Petra Pudilová, farnost Chrudim

Noc kostelů v Husově sboru

10. června, Husův sbor
(ul. Rooseveltova 148, Chrudim)

Program:

- 18.00 – Chrpa, chrudimská trampská skupina
- 19.15 – Bartoloměj, pěvecký soubor z Bítovan
- 20.15 – Cikritovci, country skupina
- 21.15 – Pěvecké trio s klavírním doprovodem, židovské a jiné písně

*Tereza Koselová,
Církev československá husitská*

Setkání se starostou

Foto: Dagmar Novotná

Srdečně zveme na neformální setkání se starostou Františkem Pilným, kde bude odpovídat na vaše otázky týkající se dění u nás v Chrudimi. Setkání se uskuteční ve středu 1. 6. od 17 hodin v Galerii Muzea.

Richard Herbst, zastupitel

Červnové víkendy na Podhůře

Během června je pro návštěvníky Rekreačních lesů Chrudim – Podhůra připraveno několik sportovních i zážitkových akcí.

Podhůrský opičák, sobota 11. 6. od 14 do 17 hodin

Ve spolupráci se Svidnickým extrémem jsme pro vás připravili sportovní odpoledne s nesoutěžním překážkovým během pro děti. Připravena bude trať o délce přibližně 1,5 km s rozmanitými překážkami, které prověří vaši zdatnost. Akce je určena pro všechny bez ohledu na věk a tělesnou zdatnost.

Svatojánské slavnosti, sobota 18. 6. od 14 do 17 hodin

Tradiční slavnost na závěr školního roku připravily Městské lesy Chrudim ve spolupráci s DDM Chrudim. Těšit se můžete na pohádkový les, hudbu a tvořivé dílny. Nástup na pohádkový les do 16 hodin.

Více informací naleznete na www.lesychrudim.cz.

Ondřej Švadlenka, Městské lesy Chrudim, s. r. o.

Infocentrum přechází na letní provoz

Od 1. června do 30. září 2022 bude Turistické informační centrum otevřeno sedm dní v týdnu:

pondělí–pátek od 8 do 12 a od 12.30 do 17 hodin,
sobota–neděle od 9 do 12 a od 12.30 do 17 hodin.

Simona Klasová, vedoucí TIC Chrudim

Muzea společně slaví 50. výročí založení

Muzeum loutkářských kultur v Chrudimi a Muzeum v přírodě Vysočina u příležitosti Mezinárodního dne muzeí uspořádaly ve středu 18. května společnou tiskovou konferenci k 50. výročí založení obou institucí. Zástupci muzeí zde představili program hlavní části oslav, které se v Chrudimi a Hlinsku uskuteční 2. července 2022, a další aktivity plánované pro tento rok.

Muzeum loutkářských kultur v Chrudimi, nejstarší a největší specializované loutkářské muzeum v České republice bylo slavnostně otevřeno 2. července 1972 v prostorách historického renesančního Mydlářovského domu. V současnosti muzeum spravuje přes 50 000 sbírkových předmětů, z toho více než 11 000 loutek z celého světa. Hlavním posláním muzea je získávat, uchovávat a široké veřejnosti zpřístupňovat doklady o vývoji českého loutkářství, které je od roku 2016 součástí světového kulturního dědictví UNESCO.

Muzeum v přírodě Vysočina patří k předním muzeím lidového stavitelství v přírodě v České republice. Je největším zařízením tohoto typu v Čechách. Od roku 1972 si areál lidového stavitelství na Veselém Kopci postupně získával oblibu návštěvníků a v současnosti se jejich počtem řadí k nejnavštěvovanějším památkám v Pardubickém kraji i v rámci republiky. Od roku 1989 je součástí muzea i nynější památková rezervace Betlém v Hlinsku, která prezentuje objekty na původním místě. Při muzeu funguje významné regionální pracoviště pro tradiční lidovou kulturu, které pomáhá dokumentovat a chránit i nemateriální jevy lidové kultury. Muzeum přispělo k tomu, že masopustní obchůzky z Hlinecka jsou rovněž součástí světového dědictví UNESCO.

Obě muzea, vedle svojí geografické blízkosti, jsou od samých počátků spřízněna i svým zaměřením na lidovou kulturu. Muzeum loutkářských kultur také několik desítek let vystavovalo na Veselém Kopci maringotku kočovných loutkářů slavného rodu Kopeckých. V současné době obě muzea spolupracují na vzájemné propagaci a plánují i propojení v rámci programů pro školy. Symbolicky i 50. výročí založení oslaví obě muzea ve stejný den, 2. července 2022. Zatímco v Chrudimi budou mít podobu pouličního festivalu na Resselově

náměstí a v přilehlých uličkách a zapojí se do nich množství umělců – hudebníků, herců, tanečníků, básníků, artistů a samozřejmě loutkářů, v hlineckém Betlémě se představí všechna čtyři muzea, která jsou, stejně jako Muzeum v přírodě Vysočina, součástí Národního muzea v přírodě a zároveň budou prezentovány i regiony, v nichž se nacházejí. U příležitosti půlstoletého jubilea otevírají v Chrudimi i na Veselém Kopci velké retrospektivní výstavy a chystají pro letošní rok mnoho dalších novinek.

*Břetislav Oliva,
Muzeum loutkářských kultur*

XVII. chrudimská muzejní noc již 3. června

V pátek 3. června proběhne již XVII. chrudimská muzejní noc. Na návštěvníky čeká bohatý program a možnost podívat se na všechna tři chrudimská muzea doslova a do písmene v jiném světle. Od 18 do 23 hodin na vás čekají dosud neobjevená zákoutí historických muzejních budov, výtvarné dílny, při nichž budou moci malí i velcí uplatnit svoji kreativitu, hry s historickou tematikou, ale i bluesový koncert nebo premiéra nového animovaného filmu. Letošní muzejní noc bude svým způsobem výjimečná, neboť hned dvě chrudimská muzea slaví významná jubilea.

Regionální muzeum v Chrudimi si letos připomíná 130. výročí od svého založení a svým návštěvníkům během večera nabídne vedle prohlídky svých historických prostor a muzejní expozice i dílničku pro dětské návštěvníky. Muzeum loutkářských kultur v Chrudimi, slavící v letošním roce padesáté výročí od svého otevření, si u příležitosti muzejní noci připravilo rovněž kreativní workshop pro všechny generace a návštěvníkům prohlídku magického světa loutek příjemný bluesový koncert skupiny Janovec a Čilimník na terasách Mydlářovského domu. V Muzeu barokních soch se návštěvníci dočkají premiéry nového propagačního animovaného filmu *O třech ztracených hlavách kapucína Fortunáta* a po jeho zhlédnutí si mohou projít celé muzeum při Fortunátově hře. Po celou „noc“ budou pro malé i větší návštěvníky připravené dílničky a případné dotazy týkající se muzea zodpoví zvědavcům sám Fortunát osobně.

*Břetislav Oliva,
Muzeum loutkářských kultur*

Vejšlapy KČT v červnu

středa 1. června

Lanškroun, 10 km
Sraz v 7.50 hod. na nádraží ČD,
odjezd v 8.06 hod.
Vedoucí: manželé Bočkovi

sobota 4. června

Nymburk – Poděbrady, 11 km
Sraz v 7.30 hod. na nádraží ČD,
odjezd v 7.41 hod.
Vedoucí: J. Suchá

středa 8. června

Hrádek u Nechanic, 11 km
Sraz v 7.15 hod. na autobusovém
nádraží, odjezd v 7.28 hod.
Vedoucí: J. Kožený

sobota 11. června

Chrudimský vejšlap, 12 km
Sraz v 9.00 hod. u informačního
centra, odchod v 9.15 hod.
Vedoucí: J. Tesař a G. Hoffmannová

středa 15. června

Choceň – Brandýs n/Orlicí, 8–14 km
Sraz v 7.50 hod. na nádraží ČD,
odjezd v 8.06 hod.
Vedoucí: J. Třasák

čtvrtek 16. června

Posezení v restauraci Alfa

sobota 18. června

Licibořice – Chrudim, 12 km
Sraz v 9.15 hod. na autobusovém
nádraží, odjezd v 9.30 hod.
Vedoucí: M. Ždímal

neděle 19. června

Ležáky, 8–15 km
Sraz v 7.50 hod. na nádraží ČD,
odjezd v 8.13 hod.
Vedoucí: G. Hoffmannová

středa 22. června

Vysoké Mýto – Choceň, 12 km
Sraz v 8.20 hod. na autobusovém
nádraží, odjezd v 8.30 hod.
Vedoucí: O. Čermáková

sobota 25. června

Vrbatův Kostelec – Chrast, 9 km
Sraz v 10.00 hod. na nádraží ČD,
odjezd v 10.15 hod.
Vedoucí: J. Brožek

středa 29. června

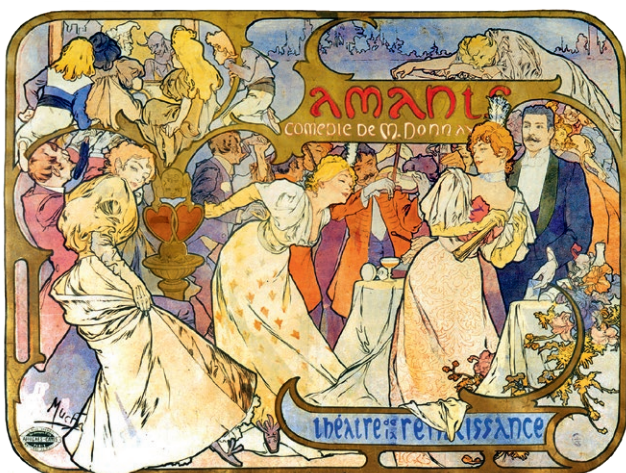
Kutná Hora – stříbrná stezka, 12 km
Sraz v 7.45 hod. na nádraží ČD,
odjezd v 8.06 hod.
Vedoucí: Z. Hauerová a I. Doudová

Chrudimská „nej“ (28)

Jedna z nejvýznamnějších sbírek plakátů Alfonse Muchy v naší zemi – sbírka Regionálního muzea v Chrudimi

Ve sbírkovém fondu Regionálního muzea v Chrudimi se nachází jedinečný soubor litografických plakátů významného malíře Alfonse Muchy. Soubor obsahuje několik typů tisků s ohledem na jejich určení a funkci.

První, reprezentativní část, tvoří pět plakátů pro divadelní představení. K plakátové tvorbě se Mucha dostal v Paříži díky francouzské divadelní herečce Sarah Bernhardtové, populární nejen ve Francii. Spolupráce malíře a herečky byla oboustranně prospěšná, z A. Muchy udělala populární osobnost oboru výtvarného umění.

Divadelní plakát pro komedii Amants z roku 1895. Sbírkový Regionálního muzea v Chrudimi

Mucha tvořil plakáty i pro další divadla a osobnosti. V muzejním souboru se nacházejí plakáty pro divadelní představení her Gismonda, Lorenzaccio, Dáma s kaméliemi, Samaritánka a Amanti. Plakáty tiskla pařížská tiskárna F. Champenois.

Další zajímavou skupinou 12 tisků jsou v 19. století oblíbená dekorativní panó. Byla umísťována jako obrazy na zeď nebo na paraván. Tato skupina obsahuje cykly Roční doby, Drahokamy, Byzantské hlavy, část cyklu Denní doby a jednotlivá panó. Plakáty opět tiskla tiskárna F. Champenois.

Velkou skupinu plakátů tvoří 16 reklamních a propagačních plakátů z Muchova pařížského působení, nejmladší plakáty z počátku 20. století, plakáty výstav v Hořicích a Vyškově byly tištěny v Praze.

Poslední skupinu tvoří 10 tisků kalendářů vydávaných různými firmami, opět pocházejí převážně z Muchova pařížského období. Některá kalendária jsou prázdná, část skupiny tvoří také fragmenty obsahující jen dekorativní obrazovou část.

Soubor plakátů malíře A. Muchy nakoupilo muzeum v roce 1898 od nakladatelství Topič u příležitosti výstav v Chrudimi v letech 1897 a 1898, některé plakáty dokoupilo muzeum ještě dodatečně.

Fragmenty kalendářů A. Muchy ze sbírek Regionálního muzea v Chrudimi

Zásluhou Emila Mináře byl soubor litografií ve sbírkách muzea znovu objeven v roce 1978. Plakáty byly poté v letech 1978 až 1981 v chrudimském muzeu vystaveny. Od té doby vzhledem k nedostatečným výstavním prostorům putovaly po výstavách v Čechách i zahraničí.

Do expozic chrudimského muzea se vrátily po rekonstrukci budovy v roce 1997. Po deseti letech byla expozice uzavřena. Poté byly plakáty restaurovány a v roce 2012 umístěny do nové, moderní expozice.

Milena Burdychová (heslo z publikace Chrudim. Vlastivědná encyklopedie, 2018)

Chrudim včera a dnes

Fotografie ze 14. června 1959 zachycuje okresní spartakiádu na stadionu Emila Zátopka. Okresní spartakiáda předcházela krajské spartakiádě v Pardubicích a II. celostátní spartakiádě, která proběhla o rok později na Strahovském stadionu v Praze. Program okresní spartakiády byl dvoudenní. V sobotu 13. června proběhl v letním kině a na stadionu ploché dráhy pionýrský slet. Po něm následoval od osmi hodin turistický večer s táboračkem a besedou s olympijským vítězem Emilem Zátokem. Podle zpráv v dobovém tisku navštívil tehdy Emil Zátopek Chrudim již potřetí. V neděli 14. června pak zahájil hlavní program zapálením spartakiádního ohně. Na okresní spartakiádě vystoupilo celkem 5 884 cvičenců, na tribuně a okolo cvičební plochy bylo podle odhadu dobových novin až 10 000 diváků.

Stadion Emila Zátopka, vybudovaný v 50. letech 20. století, prošel před několika lety rekonstrukcí, při níž byla modernizována hlavní tribuna. Bývá nazýván také Letní stadion nebo Stadion AFK. Využívá ho především Městský fotbalový klub a Atletika Chrudim.

Vpravo vedle tribuny jsou vidět domy v ulicích Svatopluka Čecha a Koželužské, nad nimi Novoměstská a Václavská ulice. Autorem snímku je bývalý ředitel muzea Otto Schütz.

*Veronika Lánská,
Regionální muzeum Chrudim*

Na minutu s...

Radost srdce

Milí čtenáři, ve svém příspěvku bych se dnes rád zastavil u radosti srdce. Existuje radost, nad kterou nemáme žádnou moc: přichází a odchází, jak chce, lze ji přijmout, když přijde, a konstatovat, že zmizela, když odejde. Může to být např. radost, která vyvěrá ze síly a jistoty mladého života.

Existuje ale také radost, ke které je možné si otevřít cestu. Může ji vlastnit každý, ať má jakoukoli povahu. Taková radost musí být nezávislá na dobrých nebo špatných hodinách, na silných nebo unavených dnech. Kudy k ní vede cesta? Někdo by ji hledal v penězích, v pohodlném životě, úctě od lidí. Jiný

by ji viděl v souvislosti se vznešenými věcmi, jako je usilovná práce, milé slovo vyslovené nebo slyšené, odvážné odporování chybě druhého, anebo získání jasného pohledu na důležitou otázku. Toto všechno může radost ovlivňovat, ale radost sama z toho nepochází.

Pravá radost má své kořeny mnohem hlouběji, v nejvdálenější skrytosti našeho srdce. Bible nás učí, že lidský život získává svůj plný smysl v závislosti na Bohu. On, pramen radosti, přebývá v hlubinách našeho srdce, aniž bychom to zpozorovali. Pravá radost nás činí bohatými, silnými, nezávislymi na vnějších událostech. Kdo ji má, dává každou věc na její správné místo: krásné vidí pouze v pravé záři, těžkosti

a překážky vnímá jako zkoušky, kterým s odvahou čelí.

Při psaní těchto řádků vzpomínám na paní Bílou. Když už ze zdravotních důvodů nebyla schopna zajišťovat květinovou výzdobu katedrály v Hradci Králové, vyprávěla mi, s jakými obtížemi se vydává do obchodu, aby si nakoupila to nejnuttnější. Jednou se jí přihodilo, že jí tašku s nákupem někdo ukradl. Udělat další nákup bylo téměř nad její síly. Když ale zvažovala, jestli se má litovat, nadávat nebo být naštvaná, rozhodla se pro odpuštění, aby si uchovala v srdci radost.

*Jan Šlégr,
farář Římskokatolické církve*

Vítání občánků opět v obřadní síni

S potěšením oznamujeme všem budoucím rodičům s trvalým pobytem v Chrudimi, že se opět po dlouhé, téměř dvouleté odluce, vrátilo tradiční vítání občánků v obřadní síni.

Jsme rádi, že se můžeme zase setkávat osobně s vámi i vašimi ratolestmi na „malé oslavě velkého života“ tak, jak jsme tomu byli po léta zvyklí.

Mrzí nás, že mnoho malých Chrudimáčků z důvodu pandemie nemohlo být do života uvítáno osobně a slavnostně. Snažili jsme se jim to vynahradiť alespoň předanými dárečky a malou gratulací. O to víc se těšíme na setkávání s nejmenšími spoluobčánky, jejich rodiči i prarodiči v naší obřadní síni.

Vítání občánků v dubnu

Ve čtvrtek 21. dubna 2022 byli v městské obřadní síni uvítáni do života noví občánky města Chrudim. Do dalšího života jim popřála hodně zdraví, štěstí a rodinné pohody zastupitelka našeho města paní Šárka Trunečková.

O milé kulturní vystoupení se postaraly děti z Mateřské školy Sv. Čecha, vedené paní učitelkou Jaroslavou Ptáčkovou.

Novými občánky našeho města jsou:

Iva Osmíková, Rozárie Šormová, Anežka Charvátová, Nina Martinková, Zlata Zitová a Evelina Škrliková.

Renata Toufarová, tajemnice Komise pro občanské záležitosti

Letní tipy na výlety

Blíží se čas cestování, prázdnin, relaxace, dlouhé letní dny. Dovolujeme si vám nabídnout tipy na trávení volného času nejen v magazínu Královských věnných měst. Předkládáme malou ochutnávku: uhádnete, ve kterém z měst nebo jeho okolí můžete podniknout následující výlety? Navštívit přehradu Les Království, osvěžit se v koupališti Flošna, osahat si zkameněliny na naučné stezce, projít podzemní chodby pevnosti nebo obejmout starý dub? Některá města jste možná uhádli, některá ne... Právě proto si v našem turistickém informačním centru vyzvedněte zmiňovaný magazín. Snad vás některé tipy osloví!

Simona Klasová, vedoucí Turistického informačního centra

Pardubice
Český rozhlas

HUMORIÁDA na cestách

středa 8. června | od 18.00

Divadlo Karla Pippicha Chrudim

JOSEF DVOŘÁK | IVA HÜTTNEROVÁ | LIBUŠE ŠVORMOVÁ | PATRIK ROZEHNAL
PAVEL VÍTEK | JANA CHLÁDKOVÁ | Více informací na humoriada.cz

Chrudimský zpravodaj

č. 6/2022. Vychází 1. června 2022

Periodický tisk územního samosprávného celku.
Vydává město Chrudim,

Resselovo náměstí 77, 537 01 Chrudim I,
IČO 270 211, DIČ CZ 00270211.

Redakce: Sylva Drašnarová, Aleš Prokopec.

Telefon redakce: 469 657 147,

e-mail: zpravodaj@chrudim-city.cz.

Redakční rada: Sylva Drašnarová, Richard Herbst, František Chmelík, Pavel Kobetič, Petr Lichtenberg, Aleš Nunvář, František Pilný, Aleš Prokopec, Jana Stehliková, Pavel Štěpánek. Jazyková úprava: Bohumila Novotná. Autor příspěvku odpovídá za věcnou a jazykovou správnost. Redakce neručí za obsah příspěvků externích dopisovatelů.

Náklad 11 000 výtisků.

Grafický návrh Markéta Steinert.

Předtisková příprava a tisk fronte s. r. o., Sezemice.

Registrováno Ministerstvem kultury České republiky pod značkou MK ČR E 11846. Vychází 1x měsíčně. Distribuce zdarma do všech domácností na území města Chrudimě. Přetisk povolen pouze se svolením vydavatele. Uzávěrka čísla 11. května 2022.